

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

A kiéheztetési politika csődje.

A földművelésügyi miniszterium legutóbb kiadott termésbecslése a benne foglalt számszerű becslés adataival válassz az angoloknak ördögi tervükre, arra a tervre, a mellyel a szövetséges államok lakosságát a kiéheztetésnek akarták martalékul dobni. Ez az irtózatosságot a legteljesebben csődöt mondott, az emberi gonoszságnak ezt a hihetetlen perfid törekvését megbuktatta az isteni gondviselés mellett főképp a magyar barázda. Ez az itthoni lövészárkok, az itthoni védmű, amelyben az immár egy év óta dúló háború alatt kevesebb munkaerő nagyobb munkateljesítményt végzett, mint bármikor a békének csöndes időiben. Igazi nagysága ennek a munkának csak akkor mérhető meg, ha számbavesszük, hogy az emberi munkának a mezőgazdaságban kiegészítő része, a földműveléshez tartozó állatállomány is legalább ötven százalékban hiányzott. És ily keserves munkaviszonyok között is a magyar földműves nagyobb területet tudott bevetni, tud learatni és betakarítani, mint rendes időben. El nem halaványul-

ható dicsőségé lesz ez mindenkor a magyarnak.

De amint a Höfer-jelentéseket nyugalommal, higgadt ítéllettel kell fogadni, a belső harctérnek ezt a sokat mondó jelentését is minden elfogulatlanság nélkül kell megítélni, mert csakis így van annak igazi értéke.

Tartózkodni kell attól, hogy az ország akár kint, akár bent a hivatalos jelentésben foglalt termésbecslés adatainál fogva úgy tüntetjék fel, mintha Magyarországon a háború második esztendeje a boldog emlékezetű tejjel-mézzel folyó Kánaánt teremtené vissza. Optimista szemüvegen nem szabad az ideai termést vizsgálni, mert ez tulajdonképpen csak normális idők viszonyainak felel meg, azoknak az időknek, amikor Galícia és Bukovina termőterület volt, a mikor a vámtérületnek buzában és rozsbán egy millió métermázsát meghaladó bevétel állott rendelkezésére. És vegyük hozzá, hogy ma még július közepén vagyunk s így számolni kell azzal is, hogy a termést még mindig veszedelmek környezik.

Ebben a helyzetben csak az bizonyos, hogy sokkal kedvezőbb a helyzetünk a tavalyinál, de vegyük számba, hogy a múlt esztendő igazán inséges volt. Bizonyos, hogy a fogyasztást

mind a két, sőt a három területen kedvezőbb módozatok mellett lehet fedezni, mint tavaly, de bőségről szó sincs. Ez a termés nem szüntette meg a fogyasztó közönségnek azt a köteleességét, hogy lehetőleg takarékoskodjék, kötelezi a kormányt a termés tervszerű felhasználásának szervezésére és arra, hogy a készlet és a szükséglet között az egyensúlyt fenntartsa. A magyar földműves eredményes munkájához ezeknek kell járulni, mert csakis így leszünk mentesek minden élelmezési zavartól.

A termésnek a mennyiségéből semmiképpen sem lehet tőkét csinálni a gabonahatárának lecsökkentésére. Pedig — úgy látszik az egész campagne a termésjelentés körül erre irányul. Szó sincs arról, hogy az ideai termés a gazda munkáját, beruházásait, a termelésre fordított költségeit a határ szabásban mértéken túl térítse meg. Sőt inkább arról kellene beszélni, hogyha nemis anyagi, de megfelelő erkölcsi elismerésben részesítenék minden munkása a magyar földnek a ki segített az angol kiéheztetési politika csödbe kergetésében. A belső harctér ezen katonáit nem lehet, nem szabad megszarolni.

Emlékezés Tegnapra.

Fájt lélekborítón fáradt menekültje
Múltot rabságot visszaadit,
Cellabeli álmok szeges boronáit,
Lánca zörgését visszakívánja.

Fény, napos élet, jövőtlen valóság,
Csodatagadás keserűt,
Almatlan éjjel rá nem téríti
Napkereső álmok drága hálóját.

De menne vissza kemény, rabos sorsba,
Enné kenyerét új szolgásgádnak;
Egyszeri, valósult, szomorult vágyak
Lehetnének újra teljesedést várók.

Kelyhe örömdöknök, élet csoda-kútja
Túltele van már, kicsordultán fájt,
Hol van a vétek, multat visszaváltó,
Keserű rabságot, megsiratott álmot?

Por Tamás.

Tábori posta.

X.

(Folytatás.)

Sok helyen 4 lovat fogunk az üres szerb-
kérbe, így is gözölögnek, a muraközlekről
szakad a víz, mire a gerincre fölérnek. Meg-
esteledünk, az uton egyhelyen van egy kis
lap, néhány szalmakunyhó, bennük 31-esek

tanyáznak, egy municióskocsival birkóznak.
Hamarosan kiküldök néhány embert, keres-
senek házakat; találnak; ott elkvártélyozzuk
a századot, a lovak fenn maradnak a kocsik-
nál az uton, letakarják pokrőccal őket, mel-
lettük őrség áll, kik a 31-esekkel diskurál-
nak a tűz körül, a fáradság erőt vesz embe-
ren, állaton, vacsora nélkül elpihenünk.

Másnap jó korán indulás; az éjjel kissé
fagyott; eleinte jól megy, később fölenged,
de a híres *Sveti Petar*-ig elvergődünk délig;
pihenő; a legénység kapott szalonát, kenyé-
ret, a lovak is esznek; körülnézek. Amerre
ellátok, mindenütt szerb földözékek, téli föld-
kunyhók, de minden üres. Mellettünk egy
ház, benn a telefon-állomás, a padlón né-
hány ki nem lött ágyupatron; szemközt az
út másik felén egy kis tornyatlan szerb templom;
a tetőn gránátok mentek át, a falak
összerepedezve, az ajtó tele srappell-lyukak-
kal, belsejében megvannak a szent képek,
padlóján üres srappellek, szentélye összetúr-
va, az oltárt helyettesítő asztalon ott vannak
az ezüst edények s köztük buslakodik egy
egészséges bomba. A templom környéke teli
szerb municióval, az összes gerinceken, amerre
látunk, csupa szerb földözékek, a völgyből a
hegyoldalokon utak kigyóznak a táborok fe-
lé, a táborok mindenütt a gerinc tulsó felén,
vagy a hegyoldalon (az említett téli kunyhók)
a lejtők teli ágakkal, ledöntött fákkal, szeges
drótkadályokkal. A vidék néptelen, a házak
üresek, sehol egy marék széna az állványo-
kon, semmi szalma, a kukorica mindenütt lá-
bon, közöttük az elvadult házi szárnyasok sé-
tálnak, búsan bandukol nyomukban egy egy
leselkedő macska. — Pedig az ország gaz-

dag; a leggyéribben lakott részében járunk
s mindenfelé csinos házak, gazdasági épüle-
tek, jól gondozott szilváskertek; paradicsom
ez békeidőben, amerre szemünk ellátt, min-
denütt gyümölcsösök. S ember sehol! Ké-
mény nem füstöl, rántásszag nem csalogat;
nincs más hang, mint a távoli ágyudörgés,
meg a népfölkelők sóhajtozása: »a rosseb
egy meg! mekkora partok ezek!«

Ujra megindultunk, az igazi most követke-
zett, most kezdett az út igazán feneketlen-
né válni! az út két oldalán sirhalmok szegik;
minden léptenyomon munició ládászám s a
réteken, földeken gazdátlan fegyverek, szerb
is, a miénk is! A kocsik terhet újra vállon
visszük, — most már az út lehetetlen, többé
már nem is út!

D. u. 5 órakor elérjük Mehana-Gradinát,
a Jagodyna főcsúcsa alatt; a tüzérek itt ko-
vácsműhelyt létesítettek; amúgy korcsma van
a 2 házban; a sárban megfeneklett ágyuk
nyugosznak; 2 drb. 12 cm.-es a miénk, 2
drb. szerb; a nagy erős tüzérlóvak térdig
sárban, pokrőccal letakarva állanak, időnkint
topognak, hogy bele ne fagyjanak a kásába.
Mehana Gradinától ez út lefelé megy egy
patakba; a nap nyugovóra hajlik, fagygni
kezd, most már agyagból van a sár, ragad
is, fagy is; teherhordó lovak jönnek szem-
közt, az egyik nem bír menni, megáll a sár
közepén, az éhség, a fáradság, a hideg elcsi-
gázta, remeg az egész teste, szeme még tiszta,
világos, de kifejezése már olyan, mint a ha-
lálra vált emberé, gazdája leveszi róla a nyer-
get, ráköt a másik lóra, emez szegény meg-
adja magát sorsának, lefekszik az út köze-
pén a legnagyobb sárba, a kása ellepi a

Bánjunk jól az arató hadifoglyokkal.

— Darányi kérése a gazdákhöz. —

Darányi Ignác, a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal nevében kérelemmel fordul a gazdaközönséghez abból az alkalomból, hogy az aratói munkálatokhoz a gazdák nagyobb tömegekben veszik igénybe a hadifoglyok munkáját. Jól tudja, hogy a magyar társadalom a hadifoglyokkal szemben eddig is humanitás álláspontjára helyezkedett s töle telhetőleg igyekezett az adott sebeket gyógyítani, a foglyok életét legálább tűrhetővé tenni, okosan számítva arra, hogy a kiméletes, sőt jó bánásmód révén társadalmunknak alkalma van arra, hogy közvetlenül és gyakorlatilag is megmutassa, hogy mennyire hatották át a humanitás nemesei érzelméi.

Nyári nagy munkáinknál segédkező hadifoglyakkal szemben legfőként egészségügyi kötelességek hárulnak a foglyokkal dolgoztató gazdákra; emellett az ellátás és a szociális követelmények mellett mindaz, amit a hadvezetőség hivatalos formákban külön is tudtul ad mindazoknak, akik a földény gazdasági munkálataihoz foglyoröket kértek és kaptak.

A hadifogly munkaeör igénybevételénél ne feledjük a leglényegesebb szempontot. Foglyokat csak ott és akkor vegyünk igénybe, ha már helyi munkaeörök nem állanak rendelkezésünkre. Legelembb szociális kötelesség, hogy a mai súlyos megélhetési vi szonyok között ne szorítsuk háttérbe véreink megélhetését, azért mert mint munkaeör foglyok is rendelkezésünkre állanak. A hadifoglyokkal szemben fennálló egészségügyi követelmények sorában első helyen álló dolog annak a helynek, községnek, pusztának, tanyaának stb. közegészségügyi hatóságilag megállapítandó kifogástalan járvány és ragálymentessége. Ha a hadegészségügyi hatóság a foglyomunkaeöröket ismert kiismerettségével kifogástalan egészségi állapotban bocsátja rendelkezésünkre, a legkevesebb az, ha betegségtől mentes helyekre kerüljenek a munkaeörök, ahol valamennyi gondot fordítanak táplálkozásukra, szállásukra. E kötelezettségek között első helyen áll a friss tiszta ivóvízzel való ellá-

hálát, csak a nyaka áll ki belőle, azután leteszi a fejét is, egyet nyújtózik, egyet sóhajt, vége! S a kocsisok éktelenül káromolják, mert félre kell huzni az útból! A patakból 10 pár tűzérő most vontat fölfele egy ágyut, izzadnak, gőzölnék szegény párok; mögöttük 2 pár ló elakadt egy könnyű parasztkocsival; a patakban szekerek roncsai hevernek; az út mellett tűzértalyigák flnek békésen a sárban, közben szerez, ponyvás kocsi; röviden a patakból föl a gerince 200—250 lépésnyi út, kocsiainknak 3 órába került, pedig az emberek vállon hoztak fel minden csomagot. S itt már ház, tanya, ahol éjjelezni lehet — sehol! Szerencsénkre találtam egy rozszant házat, mi tisztek oda belebujunk, az emberek a szerb lövészárkokban óriási tűzek mellett éjjeleztek elég jól, a lovak, szegények megint csak az út sarában.

Másnap reggel újból időben indulunk; az út fagyos, a lovak könnyen húznak; ez az út lefelé megy; az erdőknél láthatók az ágyuharc nyomai; itt már ritkábbak a sírhalmok, itt már futottak a szerbek. Ember sehol, csak 2 asszonyt látunk, az egyik kunyhóból az út mellett egysebesültünk lép ki: »Krucka!« (kenyér) nyöszörgi. Még egy sártenger, még egy utkanyarodás s előttünk látjuk a szabadkai 6. honvéddyalogazred egy őrségét, mögötte pedig a várat: Krupsányt.

Megállunk a városszélén a vágóhid mellett, lepakkolunk s röktön főzetni kezdünk, mert az emberek közel vannak a kidőléshez.

Reméljük, rövidesen ismét hozzájutunk az érdekes napló folytatásáért.

Közi:

Németh Böske.

tás gondja. Fontos továbbá különösen ahol nagyobb számú munkaeört alkalmazunk az ételhulladékok eltávolításáról az alvó és pihenő helyek tisztántartásáról való gondoskodás.

A napi élelmezésre szolgáló nyersanyagnak, akár állati vagy növényi eredetű legyen is az, kifogástalan friss minőségűnek és tisztán tartott edényekben előkészítettnek kell lennie; a nem tisztán kezelt vagy épen romlásnak induló ételnemű számtalan betegség csiráját hordja magában.

Ha mindjárt nem egy családban volt részünk, nem teszünk le a reményről, hogy a tőlünk hadifogságba kerültek érdekeit munkáljuk, amikor a kezeink közt levő hadifoglyokkal emberségesen bánunk, mert ez esetben annál inkább várhatjuk és így igényelhetjük, hogy a jó tettért íót várj elvénél fogva hazájuktól elszakadt, fogságba került fiaink hasonló sorsban fognak részeshülni. Hogy minő nemzetiségű a rendelkezésünkre bocsátott foglyorö, azt hagyjuk most teljesen számításán kívül. A fogly, bárhonnán származzon is, csak testi-lelki bilincsekben vergődő áldozat. Ne ellenséink jogosulatlan gyűlölete legyen a példa, amely után indulunk, hanem örizzük meg azt a csodálatraméltó erkölcsi fensőbbiséget, amely eddig is ellenségeink fölé emelt bennünket.

A termés zár alá vétele.

A hivatalos lap mulkori száma közli a kormányrendeletét az 1915. évi buza-, rozs-, kétszeres-, árpa- és zabtermésnek zár alá vételéről kiadott rendelet kiegészítése tárgyában.

A rendelet értelmében a közérdekből vagy kiviteli célokra szükséges gabonamennyiségek megvásárlásával és szállításával megbízott társaság a jelzett célokra szükséges gabonamennyiségek megvásárlásánál bizományosok közreműködését is igénybe veheti és kölcsön és előleg nyújtására vonatkozó kötelezettséget olyképp is teljesítheti, hogy erre a kölcsön és előleg nyújtására az általuk kötött vételi ügyletek körében a vásárlással megbízott bizományosokat kötelezi. A bizományosok kötelesek vásárlásaik megkezdése előtt a társaság által részükre kiállított igazolójegyeket a vásárlás helye szerint illetékes főszolgabírónál (városi polgármesternél) látta-mozás végett bemutatni és a hatóságnak felhívásra felmutatni.

A termelőtől való vétellel fedezhető gazdasági szükséglet címén mezőgazdasági fizetek birtokosai csak az általuk természetben kiszolgáltató terménybeli járandóságra, a vetőmagra, valamint a tenyész- és használati eltartására és hizlalására szükséges és a saját termésükről nem fedezhető gabonamennyiséget, egyéb fizetek birtokosai csak a vállalatukban alkalmazott tenyészbeli járandóságaira és a vállalat folytatásához szükséges igavonó állatok eltartására szükséges gabonamennyiségeket vásárolhatják.

Kereskedők (így nevezetesen fogyasztási szövetkezetek is), ha gabona adásvételével eddig is foglalkoztak, annak a törvényhatóságnak a területén, ahol üzleti telepük van, a termelőktől búzát, rozst, kétszerest, árpát és zabot továbbadás céljaira is vásárolhatnak, de csak oly termelőtől, akinek eladásra szánt termése a felsorolt gabonaművekből együttvéve legfeljebb száz métermázsát tesz ki.

Az előbbi bekezdés alapján vásárolt gabonamennyiségeket a vevő csak az államnak, a megbízott társaságnak, e társas bizományosainak, vagy azoknak adhatja el, akik a korábbi rendelet alapján vásárlásra vannak jogosítva. Tilos az e rendelet alapján vásárolt gabonáért az ott említett gabonakereskedőnek (fogyasztási szövetkezetnek) a továbbadásnál olyan árat felszámítani, amely habár a hatóságilag megállapított legmagasabb árat nem is haladja meg, mégis aránytalanul magasabb az általa a termelőnek fizetett árnál.

H I R E K.

Oroszok a sümegi határban.

Aki igazán érdekes látivalót óhajt, az menjen ki a község határába és keresse fel a gabonaföldeket, ahol a kánikulai hőség beköszönte óta reggeltől kezdve estélig folyik az arató munkája. Korán reggel vonul ki a munkás nép, — egy-két asszonnal két-három kaszás iparkodik a munkára. Mily békeségesen, mily szívesen megy munkára az orosz fogoly a magyar gazdaasszonnal. Legnagyobb csoda volna, ha egy is megszőknék közülök. Hiszen soha életükben olyan jó dolguk nem volt az orosz muzsikoknak, mint a föld népe körében, ahol nem mint ellenség s még csak nem is mint fogadott napszámósok, hanem mint családtagok, mint a legnevesebb munkának, az aratásnak igazi osztályosai élvezik a magyar nép legmelegebb vendégszeretét. Reggel szalonna, jó kenyérel, délben a legjava aratóebéd, amit igazi aratótestvéri együttlétben egy tából fogyasztanak a gazdával és annak családtagjaival. Este azután vállukon a kaszával, gereblyével, többször hangos nótaszó mellett megy haza az orosz muzsik és földmives magyar menyecske. Jókedvvel, szorgalmasan dolgoznak a foglyok. A halál aratásának nagy csatamezején, ugyanazt a győzelmet aratja most az országban a magyar gazda, a muszkák ellen, de a muszkák segítségével. Hej, ha tudnák ezt Londonban, ahol kiéhezettünk pokolian gaz ötlete megszületett!

Oroszok éneke. Ugy esténként, amikor orosz fogoly aratóinkat a nap fáradalmi után tanyájukra kísért egy katona, tanyájukon együtt lévén, énekelni kezdenek. Megilletődéssel hallgatjuk ezeket a változatos akkordú, de nem nagy modulatos orosz dalokat. Valami rejtélyes panasz sir ki a melódiákból s ezt követi gyors változatú vig melódia, mintha riadó volna. Emlékeztető arra, hogy ez a nép szeretné lerázni az orosz cárismus zsarnok uralmát. Elgondolkozunk s mult és jövő felett. Vajjon a dalozók közül melyiküknek a fegyvere hány vérfüket terített le a harctéren. Uram bocsáss meg nekik, ők nem az okai. A szláv diplomácia boszorkánykonyháján készült zagyalékból a szláv népnek is bőven jut.

— *Diszpozíció.* Hornig Károly báró borbos megyés püspök Mayer Dömötör csóti káplánt Sümegsehibe disponálta.

— *Főhadnagyi kinevezés.* A király Bricht Jenő tapolcai építőmestert, Bricht Viktor városi pénztáros öccsét főhadnaggyá nevezte ki.

— *Községi gyűlés.* Sümeg község képviselő testülete 1915. évi július 18-án rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyak: 1) Illetőségi ügyek tárgyalása. 2) A községben keresztül vonuló útvonalak sáncainak tisztogatása alól való felmentés iránt való előterjesztés. 3) Az államilag segélyezett polgári leányiskola épület tetőzetének mikénti tatarozása. 4) Kiss Piusz esperes plébános költsékdései költségeinek kiutalása. 5) Dunántúli méz- és tégla-gyárak a haraszti köfejtő bérletére vonatkozó szerződés bemutatása. 6) Szabó Frigyes átírata a villamos mű létesítése ügyében. 7) Netáni indítványok.

— *Nagy idők tanúja.* Jós István sümegi lakos 1848—49-as honvéd folyó hó 15-én 86 éves korában végelgyöngyülésben meghalt. A megboldogult hosszú időn át a helybeli kórház szolgálja volt, ahol szigorú lelkiismeretes pontossággal látta el kötelességeit, míg az aggkor nyugugalomba szóllította. Temetése tegnap délután 4 órakor nagy részvétellel ment végbe. Tünek a nagy idők részesei. Sümegen még csupán egy 48-as honvéd él: Rósa Imre.

— *Halálozás.* Kondor József volt 48-as honvéd, Sümeg néhai városbírájának özvegye, szül. Bajdcsók Mária hosszú betegség után folyó hó 16-án meghalt. Ma délután fél 4-kor lesz temetése.

— *A malmok állami felügyelete.* A malomvállalatokra az új lisztkampányban

rendkívül fontos feladat fog háromolni és ezért a hatóságok már most gondoskodni kívánának arról, hogy a malmok üzemeit minden eshetőségre biztosítsák. A július elején országsszerű meginduló cséplés tömegesen fogja a malomcentrumok felé irányítani a gabonaforgalmat, szükséges tehát, hogy a malmok ez időponttól fogva teljes őrlőképességük kihasználásával a fogyasztás rendelkezésére álljanak. A kormány ezért — mint értesülünk — azt tervezi, hogy a malmokat üzleti tevékenységük érintetlenül hagyása mellett, állami felügyelet alá vonja. Ez az intézkedés elsősorban azt célozza, hogy a malomtelepek egész személyzete katonai figyelem alatt folytassa tevékenységét és megakadályozzon minden üzemzavart vagy fönnakadást.

— **A termés.** Mióta a magyar föld termést ad, nem volt olyan súlyos jelentősége, mint ebben az évben. A termés egyik főtevényezője a győzelemnek. A magyar föld lelke szinte megérezte: minő nagy nemzeti hivatást kell teljesítenie, bő természettel avatkozik bele a sorsdöntő nagy küzdelembe. A földművelésügyi miniszter folyó hó 10-én adta ki szokásos jelentését. A fő adatokat itt közöljük, zárjelbe téve a múlt évi termést: *Buza*: 5,875.979 katasztrális holdon 45,970 000 (28,641 691) q., *rozsa*: 1,850 000 kat. holdon 12,960.000 (10,772 656) q., *árpa*: 2,003.586 kat. holdon 12,460.000 (14,29.914) q., *zab*: 1,878 054 kat. holdon 12,351 000 (12,560 937) q. *Szőlő.* A jelentés szerint a tapasztalt kerületben, ahova Sümeg és vidéke is tartozik, a szőlők fejlődése, kivált a múlt heti esőzések után bújja. Nagy átlagban bő termés ígérkezik. Lesz hát kenyér s mellé — ha a jó Isten megtartja, — borovicska is. Az ántánt kiéhezett erőszakosságát ki-védte az áldott magyar föld.

— **Szerb foglyok szökése.** Az ostffy-asszonyfai foglytábor három megszökött foglyt pénteken fogták el Szentmirefalva határában a kukoricásban. Az előjáróság a sümegi csendőrséget értesítette, kik behozták őket Sümegre. A tegnapi nap folyamán már megérkezett három baka és vissza kísérte őket a nagymgyeri foglytáborba.

— **Orosz foglyok érkezése.** Folyó hó 12-én 2 vagon orosz fogly szállítvány érkezett Sümegre. A szállítványból 30 Nyirádra, 15 Nyirlakra ment, a többi Sümegen maradt orosz foglyokat a város egyenkint kiadja munkára mérsékelt napibér ellenében.

— **A mezőgazdasági gépészek és fűtők szabadságolása.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a mezőgazdasági tevékenység, különösen az aratási munkálatoknak előmozdítása szempontjából katonai (népfelkelői) szolgálatot teljesítő hivatásos mezőgazdasági (cséplő, arató, kaszálógépek, gőz- és motoros szántógépek) gépészek és fűtők szabadságoltassanak, illetőleg községeknek, földbirtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésre bocsátassanak. Ide tartoznak azok a mezőgazdasági gépészek és fűtők, akik póttesteknél, hatóságoknál, intézeteknél, vesulbiztosító és egyéb alakulásoknál az ország belsejében szolgálnak és elfogadhatóan beigazolják, hogy hivatásos gépészek vagy fűtők, azonnal abba a községbe szabadságolándók, amelyben utoljára foglalkozásukat bízték. Erre vonatkozó igazolásul szolgálnak bizonyítványok, munkakönyv, megbízható tanuk vallomása. Hasonlóképpen szabadságolándók azok a mezőgazdasági gépészek és fűtők is, akik a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján, illetve mint népfelkelésre kötelezett munkások gyárakban és üzemekben, valamint egyéb hadicélú szolgálatra igénybe vételnek és átmenetileg nélkülözhetők. A szabadság-időtartam 1915. évi szeptember hó 15-ig szól.

A szabadságolt legénységnek a szabadság tartama alatt katonai illetményre nincs igénye.

— **A közmunkaerő igénybevétele.** A belügyminiszter rendkívül érdekes és fontos rendeletet bocsátott ki a közmunkaerő igénybevétele tárgyában. A rendelet értelmében a vármegye alispánja felhatalmazást nyert, hogy az aratási, hordási és cséplési munkálatokhoz a termés biztosítása érdekében minden olyan 18 évesétől 50 évig életkorral bíró férfit és nőt, akik nem teljesítenek hadiszolgálatot, igénybe vehetnek.

— **Az elesettek hozzátartozóihoz.** A hadügyminiszterium és a hadsereg főparancsnoksága azon tervvel foglalkozik, hogy a háború dicső áldozatainak emlékét albumban örökíti meg. Az album első kötete immár meg is jelent és 500 elesett nevét és fényképét foglalja magában. A cs. és kir. hadilevéltár parancsnoksága a lapunk utján azon fölhívást intézi a közönséghez, hogy a becsület mezején elesetteknek fényképét (beleszámlálva azokat is, akik a harctéren szerzett sebükbe, vagy betegségükbe nem a harctéren haltak el) küldje be a cs. és kir. hadilevéltár címére (Bécs, VII. Stifgasse 2) A képeket sokszorosítás után a hadilevéltár parancsnoksága sértetlenül visszaküldi.

— **Adjunk a vak katonáknak!** A vak katonák számára adtak: Scholtz Károlyné urnő 5 kor. Joós Antal borbély 1 kor. Iparos tanulók fölszabadulás előtt bucsu emlék az iskolától. Takács András, Lenner József, Bíró József, Madár Ferencz 40-40 fillért, Szombat Gyula, Sifter György 20-20 fill. összesen 8 koronát köszönettel Budapestre küldötte: *Bánfi* Alajos gyűjtő Sümeg 1915. jul. 17.

— **A harcra vonultak érdekében.** A vöröskereszt egylet bevonultak tudakozása ügyében óhajit szolgálatot teljesíteni, Tapasztalás igazolja hogy egyeseknek tudakozása éppen a kért katonákra vonatkozó legfontosabb adatokat nélkülözik, vagy felesleges részeket tartalmaznak. Ez a körülmény kérdézködéskés gyors elintézését hátráltatja. Egy lapra irandó. A kért neve 2. Rentfokozata, 3. Csapatte (ezrege száza). 4. Születés helye és éve, 5. Tábori postája; 6. Melyik harctéren volt legutóbb. 7. Mikor itt utoljára, 4. Milyen hír érkezett felőle. Alul a kérdező neve, lakhelye, megye és utolsó posta. Kelt. A ki ez ügyben hozzánk fordul, készséggel közvetítjük a tudakozást díjtalanul. Sümeg 1915. jul. 17. *Cseny* Mária titkár. *Bánfi* Alajos elnök.

— **Rablógyilkosság az erdőben.** A devecseri járásban levő Kolontár község erdejében szerdán esti 8-9 óra között rablógyilkosság történt. Egy teknővájó cigánykaraván tanyázott az erdőben, a kiket szerdán esti 8-9 óra között egy négy tagból álló eddig ismeretlen banda támadott meg. A cigányok közül Ignác Erzsébet cigányasszonyt agyonverték és a karavánunk nála levő mintegy 4-5 ezer koronát kitevő pénzt elrabolták. A cigányok közül kettőt még súlyosan megsebesítettek és a többit is megverték. A készpénzen kívül elvittek a rablók még a cigányoktól két lovat szerszámmal együtt. A devecseri kir. járásbírósg csütörtökön szállott ki a helyszíni szemlét megjelteni; a csendőrség erélyes nyomozást indított a rablógyilkosok után, akik a jelekből ítélve, valószínű sátoros oláh cigányok voltak. Az agyonvert cigányasszony holttestét csütörtökön boncolták fel az orvosok és azután temették el.

— **Jótekonyság.** A sümegi hadikórház élelmezése javításához járultak: dr. Tarányi Ferenczné (Nyirlak) Sümegi Tivadarné, Lázár

József (Szegevár) és a heti piac jölektű asszonyai — dr. *Kellemen* Károlyné.

— **Az új moratórium-rendelet.** Értesülésünk szerint az augusztus hó 1-én életbeléptendő új moratórium-rendeleten most dolgoznak az igazságügyminiszteriumban. Az eddigi diszpozíciók szerint a rendelet folyó évi július hó huszonkettedikén fog nyilvánosságra kerülni. A kontrovers óhajokat, amelyek a legutóbbi érdekképviselők ankétjén kifejezésre jutottak, most vizsgálják és ezek fölött történik a döntés. Az új moratórium-rendeletben terv szerint új lényező, hogy pénzváltóvá lesz az áruváltó.

— **Új táviró hivatal.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 26263-V. 1914 sz. leiratával Komárom (Zalamegye, nagykanizsai járás) községben engedélyezett új állami táviróhivatal f. hó 1-én megnyit.

— **Adakozás.** A sümegi vöröskereszt egylet a püspöki rezidencia és ovo kórházban ápoló katonák élelmezéséhez hozzájárultak: *Pakod községből*: Csontos Erzsike és névtelen társai, Linter Gyuláné Ukk, Scholtz Károly Sümeg, Kóbor Antonia gyűjtése zöldség félék és gyümölcs a sümegi piacon. Főzések félék adtak még: Veninger Gyula, Bódis Ignác, Tóth Vinczóné, Kecskésné Zalaszentőrlől. *Túrje községből*: Rózsa Ferencz, Bognár Antalné, Sütz Jánosné, Kocsis Józsefné, Takács János, Sári Imréné, Zolossi Imre, Kü János, Nagy János, Badics József, Tóth János, Gedli Mihály, Molnár Jánosné, Gyökere Mihály, Somogyi Józsefné, Halász Jánosné, Tóth Anna, Rép Józsefné, Gyökere Péter, Lakner József, Bruner Károly, Hujber Ferencz, Balog Istvánné, Bognár Károly, Kővesi István, Varga Ferenczné, Gyökere Istvánné, Tóth Jánosné, Czotter Józsefné, Mester Jánosné, Csöglei József, Geruga János, Kántor István, Káli Györgyné, Tóth Ferencz, Tóth János, Molnár József, Dömötör Jánosné, Szabó Mihály, Pacsi Mihály, Koromzi Károly Németh Pálné, Molnár Józsefné, Molnár Mihály, Kiss István, Szabó Mátyas Gyökere Ferenczné, Temesvári Ferencz, Prunner Józsefné, Varga János, Varga Vendel, Pacsi József, Marton Ferencz, Partics Istvánné, Kocsis Istvánné, Gruber József, Özv. Bauer Edéné, Szalai Jánosné, Kovács Irma, Portász István, Agh Józsefné, Smidt József, Quidprecht István, Agh Antalné, Bakonyi István, Tóli István, Hametler Pálné, Fánér József, Akkerman Ferenc, Quidprecht István, Czejilli István, Fiszter József, Mázik Sándorné, Gedli Ferencné, Szaksz Gyuláné, Karader József (Folytatjuk.) Hálás köszönet érte. Sümeg, 1915. július 17. *Bánfi* Alajos, *Scholtz* Károlyné elnökök.

Felelős szerkesztő: Horvát Imre.

Szerkesztőtárs: Németh Böske.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Steckenperd- liliumtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a. Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepelő ellen elismert hatásánál fogva a a qör- és szépség gondozásában való föltulmhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenperd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. — Hasonlóképpen kitéve Bergmann Marena liliumkrémje (80 fillér egy tubus). Kitéve szer női kezek gondozására.

Berson

Gummivarok
a legjobb

Vendéglő bérbeadás.

Sümege a Kisfaludy ka-
szinó tulajdonát képező
téli és nyári

vendéglő

1915. október hó 1-től két
esetleg több évre bérbe ada-
tik. Zárt ajánlatok 1915. aug.
15-ig a kaszinó elnökéhez
adandók, kinél a feltételek
megtekinthetők.

Gulliver

A prima
kaucsuk
cipősarok
a
kaucsuk sarkok
királya

©admirál olcsó, mert kaucsukból készült.

Ajánlok azon-
nali szállításra

BENZINT

teljes mértékben
helyettesíteni tudó

BENZONILE

100 kilogr.-ként
140 koronáért.

Dextrin semmi-
nemű pénzügy-
őri ellenőrzés alá
nem esik. Kapható

Weiner Samunál, Szombathely.

Orvosok

bizonyítják, hogy a legkitűnőbb
köhögés elleni gyógyszer

☒ **Kaiser-féle** ☒
☒ **Mell-Karamellák** ☒
a „3 fenyővel”

MILLIÓK használják

Köhögés

rekedtség nyálkaság, katarus, fájó
torok, számarhurut, valamint elő-
vigyázatból megfűlés ellen, leg-
célszerűbb minden **harcosnak!**

6100 közjegyzőileg hitelesi-
tett bizonyítvány or-
vosoktól és magánosoktól bizo-
nyítják **biztos hatásukat!** Éu-
vágygerjesztő, jóízű bonbonok.
1 csomag 20 és 40 fillér, doboz
60 fillér. Háborús doboz 30 fillér.

Kapható **M. KOSSA GUSZTÁV**
gyógyszertárában Sümege.

Valamint minden gyógyszertárban.

BENZOLINE

a cséplési idényhez rendkívül szükséges új haj-
tóerő motorüzemhez, melynél a benzint teljesen
pótolja, Minden mennyiséget katonai engedély
nélkül és pénzügyőri ellenőrzés nélkül körmendi
raktárából azonnal szállíthatok 100 kilonként
140 koronáért utánvétellel. A hordó darabonként
8 K. 50 f. és ezen árért bérmentve visszaveszem.
Ajánlok továbbá gépolajt 170 koronáért, hen-
gerolajt 100 kilonként 280 koronáért. Kisebb
vételnél az edény felszámítatik.

Haas Aladárnál, Körmenden.

Mindennemű

nyomatványokat

izléses kivitelben, jutányos áron készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája, Sümege.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elkészítettnek.

Mielőtt

bármelyik új épüle-
tét betetőznél vagy
használnak pótlá-
sába belekapna, kérjen a lakóházak,
istállók, kamara, pajta, ólak és egyéb
épületek befödésére szolgáló kátrányos
és meszeleni való aszfalt bitumen kö-
fedéllemezből mintát, mely még a leg-
olcsóbb zsuppnál is olcsóbb, de amel-
lett emberéleten át eltart. Hogy biz-
tos és célszerű, kitűnik abból, hogy
tűzbiztosítása a cserépnél is olcsóbb,
sőt mert könnyű tető készül belőle,
vékonyabb fal és könnyebb gerendá-
zat szükséges, tehát ez is nagy meg-
takarítás. Bárkinek szívesen nyújt fel-
világosítást s ingyen ad mintát

Würzburger Jakob nagykereskedése

SÜMEGEN.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján sümege.